

JAARVERSLAG 2016

Leiden ontSpanje

Dames en heren, waarde leden en ereleden,

Het is mij een waar genoegen om hier wederom op de ledenvergadering te mogen staan om het jaarverslag van de 3 October Vereniging over het (130-jarige) jubileumjaar 2016 met u door te nemen. Onze Vereniging, heeft een mooi jaar achter de rug. Elk jaar opnieuw herdenken en vieren we in Leiden, in de regio en zelfs ver buiten de Nederlandse grenzen deze markante gebeurtenis in onze geschiedenis, het Ontzet van Leiden!

Het thema van de herdenking en viering in 2016 was: 'Leiden ontSpanje!' In tegenstelling tot eerdere jaren, werd het thema niet 'onthuld' tijdens de Algemene Ledenvergadering, maar al op 10 maart (10-3 / 3-10 /130) tijdens een persconferentie in de foyer van de Stadsgehoorzaal, de plek waar de Vereniging in 1886 is opgericht.

Met het 3 October feest en het taalgrapje, (de verwijzing naar Spanje), herdenkt Leiden de heldenstrijd die in 1574 ter verdediging van onze stad werd gevoerd. Ontspannen in deze roerige tijden is belangrijk. Een passend thema niet alleen voor ons in Leiden, maar helaas ook wereldwijd.

Ook werd er voor het eerst een praalwagenontwerpwedstrijd uitgeschreven. (Enigszins) georganiseerde groepen Leidenaren konden hun ontwerp indienen en het mooiste ontwerp zou worden gebouwd.

Mede dankzij de actieve inzet van de vele vrijwilligers, de gemeente Leiden, de verschillende hulpdiensten, de steun van onze bijna 14.000 leden kunnen wij dit unieke volksfeest in stand te houden.

Algemene zaken:

Op 6 mei 2016 werd de Algemene ledenvergadering voor de tweede maal gehouden in het Academiegebouw van de Universiteit. Daar werd ondermeer duidelijk dat het bestuur meer zichtbaar wil zijn in de stad ook de rest van het jaar o.a. door deelname aan de Peurbakkentocht en tijdens de Leiden Marathon hebben bestuur en commissieleden als gastheer opgetreden en de deelnemers en bezoekers wegwijs gemaakt op de Garenmarkt.

In het kader van zichtbaarheid werd ook zoals eerder gezegd een oproep geplaatst zelf een praalwagen te ontwerpen. Wethouder Robert Strijk maakte tijdens de Algemene Ledenvergadering de prijswinnaar bekend: Gymsport Leiden won de ontwerpwedstrijd met hun ontwerp van de Burcht met daarin tal van gymnasten. De praalwagen zagen we terug in

de Optocht op 3 oktober. Hiermee bereiken wij een steeds betere participatie van de stad bij het feest.

Enkele bestuur en commissie zaken:

De dames Van Klaveren en Netiv zijn herbenoemd als bestuurslid, evenals de heren De Witt Wijnen en Van der Velden.

Gerard Wisse werkt in verschillende functies al 40 jaar mee bij de Vereniging. De jubilaris werd dan ook 'in het zonnetje' gezet tijdens de Algemene Ledenvergadering.

Helaas hadden wij ook weer overledenen te betreuren: wij betreurden het verlies van Wilma Ladan, de vrouw van onze commissaris Hans Ladan en ook mevrouw Van Aelst, de moeder van Emile van Aelst (De Leidse Glibber; Leidenaar van het jaar) is helaas overleden.

Uiteraard een woord van dank voor onze sponsors: het 3 October Gilde en de Geuzen van Boisot. Zij immers, helpen mede, ons het vieren en herdenken van Leidens Ontzet mogelijk te maken.

Dames en heren,

Het bestuur is afgelopen jaar wederom druk bezig geweest met de stakeholders discussie, om zo goed in kaart te brengen wie voor ons de belangrijke groepen zijn zowel binnen als buiten de stad en te bedenken hoe deze groepen het beste benaderd kunnen worden om zo het herdenken en vieren van Leidens Ontzet nog beter vorm te kunnen geven. Vorig jaar heeft het bestuur de gesprekken met de Universiteit geïntensiveerd. Daar is de lezingenreeks 3 October University uit voortgekomen. Een daverend succes, dat ook dit jaar in het Van der Werfpark is herhaald!

Naast de lokale en regionale benadering in de stakeholders discussie hebben we ook naar internationale partijen gekeken die onze vereniging een warm hart toedragen. Zo was bij de vorige viering een grote delegatie van de Holland Society of New York. Dit jaar was er een kleine afvaardiging van The Society of Daughters of Holland Dames eveneens uit New York. Afgelopen november werd door een delegatie van het bestuur een tegenbezoek afgelegd.

De Vereniging heeft samen met de gemeente Leiden dit jaar de het 26^e Haring & Corenwyn gala in de Pieterskerk georganiseerd. Ook hier herdenken we het Ontzet van Leiden!

Op 3 oktober is er evenals voorgaande jaren haring gebracht bij diverse buitenlandse ambassades en in 2016 voor het eerst bij de militaire missie in Mali. Dit werd bijzonder op prijs werd gesteld.

In aanloop naar de viering:

Op zaterdag 3 september werd het Servicepunt van de 3 October Vereeniging feestelijk geopend! In 2016 voor het eerst gevestigd in de Stadsgehoorzaal. Voor iedereen duidelijk zichtbaar en goed te vinden. De foyer is een mooie, ruime en daardoor overzichtelijke ruimte, die wij mochten gebruiken van de Stadsgehoorzaal. Onze dank hiervoor! 'De Joffers' zorgden weer met veel plezier voor de 'bevrouwing' van het Servicepunt.

De Feestwijzer lag toen al op de deurmat bij de leden en dat was aanzienlijk vroeger dan in voorgaande jaren

Ook bij het Servicepunt in de foyer van de Stadsgehoorzaal hebben vele leden van de 3 October Vereeniging kaarten gekocht voor de seniorenvoorstelling. Helaas hebben wij niet iedereen blij kunnen maken met kaartjes, vanwege de enorme belangstelling. De komst van Willeke Alberti brak alle records!

Voor de traditionele inschrijving van Haring & Wittebrood en voor de hutspotmaaltijd kon men zich zoals gebruikelijk inschrijven in de gezellige Leidse Waag. Alvorens de deuren van de Waag überhaupt open waren voor de inschrijving was het eerste record al gevestigd: de warmste inschrijving ooit! Bij een temperatuur van 29 graden Celsius. Weer of geen weer de rij was weer lang en gezellig (zoals altijd). 3055 kwamen zich inschrijven voor haring & wittebrood en hutspotmaaltijden 6827! Voor de hutspot 11% meer dan vorig jaar.

De Hooglandse Kerk te klein voor het oefenen voor de Koraalzing? Dat niet, maar het werd in 2015 wel wat krap, met de klassieke opstelling. Daar is wat aan gedaan: dirigent Wim de Ru stond nu voor het eerst midden in de kerk, omringd door zingend publiek. Uit de kerk galmden de stemmen van maar liefst 1100 Leidenaren.

De Vereeniging ging ook weer 'on tour' naar een aantal instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking in Leiden en de regio . Op alle plekken waar de bus stopte werd het feest!

In Swetterhage werd het feest 's middags voortgezet met de bekende Nederlandse Wolter Kroes. Met dank aan het 3 October Gilde, Zorg en Zekerheid en Beuk Touringcars.

En dan... de werkelijke viering!

Al sinds 1997 organiseert de 3 October Vereeniging samen met de Universiteit Leiden een jaarlijkse lezing over een aan het Leidse Beleg en Ontzet gerelateerd onderwerp. Het werd een muzikale lezing. Spreker dr. Olga van Marion vertelde over hoe de stad Leiden, het Beleg en het Ontzet, in de loop der eeuwen zijn bezongen. Bijzonder was dat er ook enkele

liederen ten gehore werden gebracht door het koor Het Zingend Hart en de Leidse zangeres en musicologe Margot Kalse.

De twee hele goede Leidse bands bij Jazz by the Burcht zorgden voor een leuke middag. Tevens was er het jaarlijkse Jeugdvoetbaltoernooi bij Docos, de rondgang en het bezoek aan de rust- en verpleeghuizen in Leiden en de Kinderdaktuin van het LUMC.

Voor de 24^e keer kwamen de basisschool leerlingen van de groepen 7 en 8 bij elkaar om liedjes over Leiden te zingen op de tot Festival Plaza omgebouwde Garenmarkt. Een geweldig festijn, hoewel het weer helaas niet helemaal meewerkte deze keer. Onder leiding van burgemeester Van der Werf werd het wel weer een wervelend liedjesfeest met zo'n 3500 kinderen van Leidse en regionale basisscholen. Drie achtereenvolgende jaren meezingen met de Minikoraal, is genoeg om onmisbaar te worden. Helaas moest onze Leidse trots Jochem Myjer verstek laten gaan en de kinderen hadden daar maar één woord voor: "boeoeoe"! Jochem vond het verschrikkelijk zo liet hij weten, maar "volgend jaar ben ik er weer bij". Door de bouw van een parkeergarage was dit voorlopig de laatste Minikoraal op de Garenmarkt. Hopelijk komt er een goede tussentijdse locatie!

130 jaar 3 October Vereeniging en 80 jaar studentenorkest Collegium Musicum vonden elkaar voor een unieke gebeurtenis tijdens de 3 Oktoberviering: Het Leids Ontzet Concert. Helaas was het niet erg druk bij het concert in de openlucht onder de 'Perfect Sky'. Leiden moest blijkbaar nog wennen aan dit nieuwe programmaonderdeel. Aan de inzet en kwaliteit van het orkest lag het zeker niet! Het was een 'probeersel' en door de aanwezigheid werd het enthousiast ontvangen. Met een klassiek concert proberen we weer een nieuwe doelgroep voor het feest geïnteresseerd te krijgen.

Vanwege de weekendviering kon men al op zaterdagmiddag het grote Lunapark en de feestelijke warenmarkt bezoeken. De kermis werd in 2015 gekozen tot het meest populaire onderdeel van de viering van het Ontzet van Leiden door het Leidsch Dagblad. Van oudsher biedt de kermis plezier voor jong en oud, voor groot en klein. Meer dan 150 attracties hebben daarvoor gezorgd. Door de beperkte beschikbaarheid van de Lammermarkt waren er dit keer meer attracties op het Stationsplein.

Wederom nostalgie op het Pieterskerkplein, met attracties voor alle leeftijden en dus ook geschikt voor de allerkleinste 'kermisvierders' en rondom de kermis ook eet- en drinkgelegenheden waar men van een oliebol, suikerspin of zuurstok kon genieten. Het mobiele nieuwscafé van het Leidsch Dagblad maakte zijn debuut tijdens Leidens Ontzet. Een informatiebalie, een koffi corner, een rad van fortuin en een nieuwscafé.

Traditiegetrouw werd door erevoorzitter Lenferink van de 3 October Vereeniging de hutspot geproefd op de Hooglandse Kerkgracht. Ook onze voorzitter Michiel Zonneville en voorzitter Gerda Schukking van het 3 October Gilde deden zich tegoed aan de heerlijke maaltijd. Zij werden daarbij geholpen door een bijzondere gast van de 3 October Vereeniging mevrouw Elbrun Kimmelman, Directress General van The Society of Daughters of Holland Dames uit New York. Nadat de hutspot goed was bevonden was het de beurt aan duizenden Leidenaren die in de rij stonden te wachten op hun portie. Dit jaar werd een recordaantal hutspotmaaltijden uitgedeeld. Maar liefst 6827 maaltijden werden genuttigd.

Om 19.30 uur werd het startsein gegeven voor de Taptoe, traditiegetrouw een formeel eerbetoon aan de helden van 1574, waaronder burgemeester Van der Werf en Jan van Hout. Trots op je club ben je als je meeloopt met de Leidse Taptoe. Het kwartiertje miezerregen aan het begin deert de deelnemers niet. Sport? Ja, de taptoe is vooral een sportoptocht. Hockeyclub Roomburg met mooi verlichte hockeysticks kreeg na afloop de eerste prijs. Docos valt op met een grote taart ter ere van de 80^e verjaardag. Goed voor een tweede prijs en ook wielclub Swift springt in het oog. Te midden van de jeugdige wielrenners fietsen een paar kinderen op rolstoelfietsen. Het toppunt van samen sporten vindt de jury, die de derde prijs aan Swift toekent.

De Leidse Instrumentmakers School (LIS) ontving de erepenning in goud van de gemeente Leiden. Directeur Dick Harms nam de penning namens de school in ontvangst. Voor het college van burgemeester en wethouders van Leiden is de 'nieuwe' LIS een parel van het Bio Science Park en een toonbeeld van het MBO-onderwijs in Leiden.

Er dreigde nog even onweer, dan had het noodscenario in werking moeten treden. Gelukkig was dat niet nodig!

Op de tot Festival Plaza omgedoopte Garenmarkt kon men weer als vanouds genieten van diverse bands. Voorlopig zal dit de laatste keer zijn vanwege de bouw van een parkeergarage.

De Pleintaptoe, reeds geruime tijd een vast onderdeel van 3 oktoberviering (en ook een nationaal begrip) werd zondagmiddag 2 oktober gehouden. Het was een koude, natte zondag. Na zoveel drie oktobers met mooi weer, waren wij bijna vergeten dat het ook anders kan. Desalniettemin waren er enthousiaste bezoekers, die zich niet door de regen lieten weerhouden. En Jochem Myjer maakte goed wat hij tijdens de Minikoraal naliet. Hij verscheen tijdens de Pleintaptoe op het evenementenplein om alsnog zijn loflied op Leiden te zingen.

“Een stralend Leidens Ontzet”, zo stond in het Leidsch Dagblad.

Op 3 oktober meldden honderden goedgeleimde Leidenaars zich voor de Réveill-je op het Stadhuisplein en zongen even later inmiddels met duizenden uit volle borst bij de Koraalzing in het Van der Werfpark. Traditiegetrouw leidde dirigent Wim de Ru het grootste Leidse gelegenheidskoor met strakke hand door de liederen.

En dan om half acht, de eerste Leidenaars stormen De Waag binnen voor hun jaarlijkse haring en wittebrood. Buiten stond een hele lange rij met gezellige keuvelende Leidenaars, wachtend totdat zij hun haring & wittebrood konden ophalen. De 'Geusjes' liggen hoog opgestapeld als altijd op de lange tafels en de haringdames staan klaar met hun bakken.

Al jaren een groot succes! Nu het Kinderpark in plaats van het Kinderplein. Voor het eerst in het Van der Werfpark, met poppenkast voor de allerkleinsten en voor de jonge 'glibbertjes' een ontSpannen programma met o.a. yoga. Het programma werd afgesloten met een optreden van de populaire jongensgroep B-Brave.

Na het grote succes van vorig jaar vond in hetzelfde Van der Werfpark voor de tweede keer de 3 October University plaats. De bezoekers konden worden meegesleept en ondergedompeld in de geheimen van de wetenschap (is er leven op andere planeten, hoe zorgt de burgemeester voor een veilige stad en wat kun je leren van je eigen DNA?).

Om te herdenken dat in de lange hongerdagen tijdens het beleg, de burgers moedig stand hebben gehouden, werd in de Pieterskerk de Herdenkingsdienst gehouden. Oud burgemeester van Katwijk, inmiddels burgemeester van Haarlem, de heer Jos Wienen leidde de dienst.

Het werd een dienst vol parallellen tussen heden en verleden. Zo zongen de aanwezigen net als in 1574 psalm 9 om God te danken voor de vrijheid, maar ook kon men genieten van de filmmuziek die John Williams componeerde voor Star Wars personage Princess Leia. De muziek werd prachtig uitgevoerd door de Kapel van de Koninklijke Luchtmacht en organist Leo van Doeselaar. De vocale leiding was in handen van de Leidse Cantorij.

3 oktober 1574, was Leiden in rep en roer, Leiden werd ontzet 'uit greep van de Spaanse hand'. Hoe anders is het in Leiden in 2016. Het is gezellig en rustig in de stad: ontSpannen zou je kunnen zeggen. 'De stad die ooit werd verscheurd, is uit de ramp weer opgebeurd. Rood en wit kan de harten kleuren'.

En dan: de Grote Optocht: Leiden ontSpanje! Na het uitproberen vorig jaar van een iets kortere route andersom, is besloten het zo te houden. Met name op de Singels stond het publiek rijen dik. Het resultaat van de praalwagenontwerpwedstrijd was een onverdeeld succes!

Helaas waren de gaten terug.... Zeker een ontSpannen optocht. Het opnieuw niet houden aan gemaakte afspraken door K&G 1 heeft helaas geleid in het voorlopig opzeggen van de samenwerking.

Het Amazing Meezing Festival: met z'n allen uit volle borst meezingen met welbekende liedjes blijkt een succes!

Onze Leidse studenten hebben zich op 3 oktober weer van hun beste (en natste) kant laten zien tijdens het Polsstokverspringen. Nadat eerste de Polsstokbond Holland een demonstratie gaf, konden de deelnemers een sprongetje wagen....

Om 23.30 uur vond de afsluiting van weer een ongekend plezierige lustrumviering plaats: De Pyromusical. Het samenspel van Bengaals vuur, fonteinen en Romeinse kaarsen bracht een grote diversiteit aan effecten teweeg en lieten een diepe indruk achter.

Dames en heren,

Het zijn roerige tijden. Het mogen genieten van feesten in vrijheid voor iedereen van welke komaf dan ook, is een groot goed! We moeten dit met elkaar koesteren.

We kunnen terug kijken op een mooi feest, waar nauwelijks een wanklank te bespeuren was. Dat was het beeld na drie dagen Leids Ontzet. Het geeft aan dat we op de goede weg zijn. Mede dankzij de enorme inzet van de commissarissen, de vrijwilligers, medewerkers van de Gemeente Leiden, politie en brandweer kunnen we spreken over een geslaagde, rustige viering. Het bestendigen van het herdenken en vieren van Leidens Ontzet is wederom gelukt.

Dit is en blijft het belangrijkste waar de 3 October Vereeniging voor staat!

Ik dank u wel.

Leiden, mei 2017

Jurgen van der Velden, secretaris